

Information från kommitté och expertgrupper för spannmål mm den 21 december 2017

Sammanfattning: Diskussion angående stödåtgärder för utebliven höstsådd i Finland och i Baltikum

1-5. Marknadssituationen för spannmål, oljeväxter, proteingrödor samt information om väderlekssituation

Väderlekssituationen

De senaste uppgifterna om väderlekssituationen visade på att regnet som fallit i november hade förbättrade det torra läget i södra Spanien men inte i de övriga delarna av landet. Hittills hade fallit för lite regn i Italien, Frankrike och UK. I övrigt rapporterades inte om några ytterligare väderleksrelaterade problem i EU.

Den nuvarande situationen för höstsådd spannmål visade på att vinterhärdigheten inte var tillräckligt långt gången i stora delar av EU förutom i de nordiska, baltiska och vissa länder i de östra delarna av EU. Även om känsligheten för skador finns vid kall väderlek med frost som följd så bedömdes läget så allvarligt för närvarande. Väderprognoserna framöver visar nämligen på successivt kallare väder, vilken kan hjälp till att snabba på härdighetsprocessen som gör grödorna mer motståndskraftiga mot kyla.

Spannmål och oljeväxter

Små förändringar av spannmålspriserna hade skett jämfört med föregående månad. Exportnoteringarna för vete uppgick till 190 dollar/ton både i EU och i svartahavsområdet och i USA till 182 dollar/ton för vete (SRW) .

Ny prognos från USDA (amerikanska jordbruksdepartementet) visade på öknings av veteproduktionen i världen som nu beräknas till 755,2 miljoner ton, vilket är rekordnivå för femte året i rad. Den här gången beror öknings i prognosen främst på ökad skörd i Kanada och i EU. Av de större exportländerna så ökar EU och Ryssland sin produktion i år jämfört med föregående år medan övriga (USA, Ukraina, Australien, Kazakstan och Argentina) beräknas få lägre eller oförändrad produktion. Rysslands export under 2017/18 av vete höjdes till 33,5 miljoner ton medan andra bedömare tror att den kan bli högre än så.

Milj ton	IGC 17/18 nov	USDA 17/18 dec
Produktion		
Vete	749	755
Majs	1 040	1 045
Övrigt	318	279
Totalt	2 107	2 079
Utg lager		
Vete	249	268
Majs	206	204
Övrigt	41	29
Totalt	496	501

Jämfört med tidigare uppskattning av EU:s totala skörd 2017 så hade kommissionen höjt denna till 306,3 miljoner ton. Återigen är det främst uppjusteringar av produktionen i Rumänien som ligger till grund för ökningarnas. Skörden av vanligt vete justerades ned något och uppgår nu till 142 miljoner ton. För korn beräknas skörden till 58,8 miljoner och för havre till 8,1 miljoner ton. Beräknad export av spannmål från EU under 2017/18 har sänkts till 36,3 miljoner ton eftersom exporttakten hittills har varit lägre än vad den var föregående år. Högre skörd och lägre export innebär också att de utgående lagren hade höjts till 44,4 miljoner ton (41 miljoner ton föregående år).

Uppskattningar avseende EU:s skörd av oljeväxter och proteingrödor 2017/18 ändrades förhållandevis lite. Den totala skörden förväntas uppgå till 34,9 miljoner ton för oljeväxter (varav 21,8 miljoner ton raps) och till 5 miljoner ton proteingrödor (åkerböner och foderärter), vilket är ca 10 procent högre än föregående år och ca 55 % högre än det senaste femårsgenomsnittet.

Läget globalt sett för ris beskrevs som oförändrat då beräknat skörd för 2017/18 fortfarande uppgår till 502, miljoner ton. I EU beräknas produktionen att sjunka något och uppgå till 1,77 miljoner ton. Rismarknaden på EU kännetecknades av höga ingående lager något högre import men mycket högre export hittills 2017/18.

6. Akuta stödåtgärder i Finland och Baltikum

Diskussion om införande av stödåtgärder till drabbade odlare i Finland och i de baltiska staterna beroende på riklig nederbörd som påverkat odlarnas möjligheter till att genomföra höstsådden. För delar av den areal i länderna som inte kunnat användas för höstsådd på grund av riklig nederbörd förslås:

- EU-stöd som maximalt kan utgå för en viss areal och stödbelopp i respektive land, 34 564 ha – 291 771 ha samt 1,08 meuro-9,12 miljoner euro, det lägsta nivåerna gäller för Finland och det högsta för Litauen.
- Länderna får komplettera stödet med ett belopp som maximalt motsvarar EU-stödet.
- Areal bortfallet måste minst omfatta 30 % av en odlares höstsådd och odlaren får inte erhållit något annat stöd för samma areal.
- Medlemsländerna ska upprätta ett stödssystem för ansökan och genomgripande kontroll. Dessutom ska länderna meddela kommissionen senast 60 dagar efter att förordningen trätt i kraft om de

åtgärder som vidtagits för att säkerställa vilka odlare som kan ansöka om stöd, den stödberättigade arealen samt att inget annat stöd kan erhållas för samma areal.

Kommissionen redogjorde för att detta stöd skulle ses som en delvis kompensation till odlare i de länder som drabbats av massiva regnmängder, vilket i sin omöjliggjort höstsådd på delar av arealen. Vidare menade kommissionen att detta är en exceptionell åtgärd som vidtas efter det att berörda medlemsländer begärt detta och redovisat underlag. Röstning kommer att ske den 17 januari i den horisontella kommittén under marknadsordningen.

Berörda länder var givetvis tacksamma för åtgärderna men menade att skrivningarna om hur stödsystemet ska utformas bör ändras till att bli mer flexibelt, särskilt vad gäller fastställandet av en odlares stödberättigade areal, samt att vissa deadlines till kommissionen var för snävt satta. EE undrade om det inte var möjligt att lägga till fler grödor som stödberättigade. LT menade att en fond bör byggas upp för sådana här åtgärder i framtiden.

Andra länder menade att detta kan komma att skapa ett prejudikat för kommande situationer samt förlorad möjlighet till höstsådd bör kunna tas igen med hjälp av vårsådd istället.

Övriga frågor

Information om kommissionens nya system för anmälan av deltagare till expertgrupper och kommittémöten (AGM)